

کاربرگ و آزمون درس چهارم فارسی
پنجم دبستان به همراه واژگان جدید
و مترادف و متضاد
www.mamplus.com

نام خانوادگی:	نام: .....
تاریخ: ..... / ..... /	کلاس: .....
<p>آزمون پایانی فصل چهارم</p> <p>جمله‌های درست را با علامت ✓ و جمله‌های نادرست را با علامت ✗ مشخص کنید.</p> <p>۱. هلاکوخان به علم خواجه نصیر نیازمند بود. ☐</p> <p>۲. محمود با شعرهای دلنشین فردوسی پرورش می‌یافت. ☐</p> <p>۳. ما نمی‌توانیم جمله‌های کوتاه را گسترش دهیم. ☐</p> <p>۴. نگاه‌های تحسین‌آمیز یعنی نگاه‌هایی که با تحسین و تشویق همراه است. ☐</p>	
<p>www.mamplus.com</p> <p>با انتخاب واژه‌ی مناسب داخل کمانک، جاهای خالی را کامل کنید.</p> <p>۵. تشت با صدای ..... ی (مهیب - محیب) افتاد.</p> <p>۶. رفتم اما دلم ..... (نمی‌خواست - نمی‌خواست) چشم از او بردارم.</p> <p>۷. در کتاب فروشی، کتاب‌ها خیلی ..... (منظم - منظم) چیده شده بودند.</p> <p>۸. من و دوستم ..... (مهو - محو) تماشای کتاب‌ها بودیم.</p>	
<p>جاهای خالی را با کلمه‌های مناسب کامل کنید.</p> <p>۹. خواجه نصیرالدین توسی، ریاضی‌دان، ..... و ستاره‌شناس بزرگ ایرانی در قرن هفتم است.</p> <p>۱۰. شاهنامه اثری منظوم از ..... است.</p> <p>۱۱. استاد امامی، ..... را آفت هنر می‌دانست.</p> <p>۱۲. آقای فرهنگ، کتاب ..... را برای بچه‌ها مناسب می‌دانست.</p>	
<p>به سؤال‌های زیر پاسخ دهید.</p> <p>۱۳. معنی واژه‌های زیر را بنویسید.</p> <p>ضامن: ..... سیما: ..... افزون: .....</p> <p>سوکوار: ..... چیرگی: ..... قتل عام: .....</p>	
<p>۱۴. برای هر یک از واژه‌های زیر دو هم‌خانواده بنویسید.</p> <p>معلم: ..... ، ..... خالق: ..... ، .....</p>	
<p>۱۵. برای هر یک از واژه‌های زیر یک متضاد نوشته و با آن جمله بسازید.</p> <p>الف. بیماری ≠ ..... ←</p> <p>ب. قهر ≠ ..... ←</p> <p>ج. ایستادن ≠ ..... ←</p> <p>د. پیروزی ≠ ..... ←</p>	

۷. جدول زیر را با واژه‌های مناسب کامل کنید.

www.mamplus.com

نشانه	ح	ض	ص	ذ	ث	غ
کلمه	.....	.....	.....	.....	.....	.....

۸. از بین کلمه‌های زیر، صفت‌ها را پیدا کنید و دور آن‌ها خط بکشید.

حوادث خصلت راحت بزرگ نیک غفلت آخرت خوب

۹. هر یک از ضرب‌المثل‌های زیر چه معنی و مفهومی دارد؟

الف) آتش را با جاش بردن: .....

ب) دندان طمع را کندن: .....

ج) آب در هاون کوبیدن: .....

۱۰. معنی و مفهوم عبارت‌های زیر را به زبان ساده‌تر بازنویسی کنید.

الف) هر که در این چند خصلت کاهلی بورزد، به مقصد نرسد. ....

ب) هر که در اندوختن مال دنیا فقط برای خود تلاش کند، در ردیف چارپایان است. ....

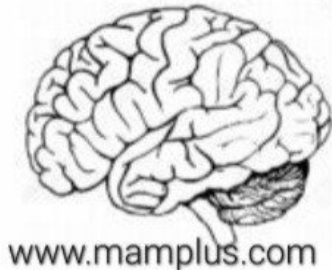
۱۱. با توجه به داستان «بازرگان و پسران» جدول زیر را کامل کنید.

.....	نام داستان
.....	شخصیت‌ها
.....	مکان داستان
.....	زمان رخداد
.....	پیام داستان
.....	نام کتابی که از آن نقل شده

- 1- در متن زیر کلمه هایی را که زیر آن ها خط کشیده شده است با حروف مناسب کامل کنید.
- هر که در این چند خِ لِت، کَا لِي بوزد، به مقصد نرسد.
  - اگر مالی به دست آورد و در نگه ماری آن فَلت ورزد، زود تِ پِدست شود.
  - فِرَو آتش را هر چه تلاش کنند کم شود، باز هم شِه له وَر می گردد.
- 2- ضرب المثل های زیر را کامل کنید.
- نصیحت کردن فرد نادان مانند؛ پنهان کردن ..... است.
  - امتحان کردن شمشیر بر سنگ مانند؛ ..... است.
  - پند دادن به نادان مانند؛ ..... در شوره زار است.
- 3- به نظر بازرگان، مردم برای رسیدن به چه چیزهایی تلاش می کنند؟

4- شنیدنی ها را به گوش و گوش دادنی ها را به مغز وصل کنید.

www.mamplus.com

- تیک تیک ساعت
- بوق ماشین
- صدای اذان
- اخبار رادیو
- قصه های مادر بزرگ
- جیک جیک گنجشک ها

به نظر شما چرا گوش دادنی ها را به مغز وصل کردیم؟

5- جاهای خالی را با یکی از واژه های مناسب کامل کنید. (دو کلمه اضافی است)

ثروت - موزی - نابودی - راضی - چارپایان - پروردن - فرشتگان

هر که در اندوختن ..... دنیا فقط برای خود تلاش کند، در ردیف ..... است؛ چون سگ گرسنه که به استخوانی، شاد شود و به پاره ای نان، ..... گردد.

اگر بی هنر و فضیلت باشید، از شما دوری جویند؛ چنان که موش، اگر چه با مردم در خانه است، چون ..... است، او را از خانه بیرون اندازند و در ..... آن کوشند.

6- جمله ای بسازید که در آن هر سه واژه ی زیر به کار رفته باشد.

تجربه - حوادث - آموخته

7- مترادف واژه های زیر را بنویسید.

نهان: ..... سرمایه: ..... پسندیده: .....

فضیلت: .....

8- کلمات هم خانواده بنویسید.

حوادث: ..... غفلت: ..... مقصد: .....

فضیلت: .....

سوال ۱

هر جای خالی را با حرف مناسب پر کن.

خ _ ل ت

م _ ا ف ظ ت

م و ی

ف _ ی ل ت

سوال ۲

با استفاده از حروف زیر، چهار واژه بساز که از نظر املائی، مهم باشند.

سوال ۴

به کدام یک از واژه‌های زیر می‌توان «گر» اضافه کرد و واژه‌ی جدید ساخت؟ آن‌ها را بنویس.

www.mamplus.com

صنعت - ماه - هدف - کار - رفت

سیاس - نمایان - ستم - اندوه - قلم

سوال ۵

از میان کلمه‌های زیر، دور واژگانی که جمع هستند خط بکش.

چارپایان - انسان - فرزندان - پاداش - مال - بلاها - سخنان

سوال ۶

نوشته‌ی زیر را به صورت امروزی باز نویسی کن. شما هم ای فرزندان، به مقدار دانش و فهم خود بکوشید، خویش را به نیکویی بشناسانید. زیرا، دانه هنگامی که در پرده‌ی خاک نهان است، هیچ کس در پروردن آن نکوشد. چون سر از خاک برآورد و روی زمین را آراست، معلوم گردد که چیست.

سوال ۲

جمله‌ی درست را با علامت (د) و جمله‌ی نادرست را با علامت (ن) مشخص کن.

* یکی از راه‌های درست فهمیدن و درک دیگران خوب نگاه کردن است. ( )

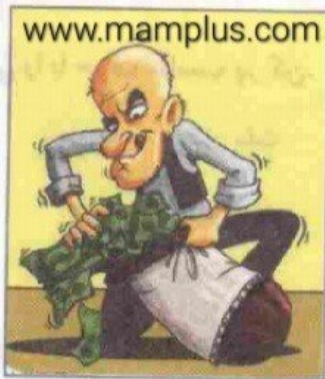
* خوب گوش دادن، به تمرین زیادی نیاز ندارد. ( )

* ما باید بیش‌تر از آنچه گوش می‌کنیم، حرف بزنیم. ( )

* صداهایی که از بیرون به گوش‌تان می‌آید، شنیدن است. ( )

سؤال ۱

به تصویر زیر نگاه کن. با توجه به متن درس، داستان کوتاهی که شامل ۸۰ تا ۲۰۰ کلمه باشد، بنویس.

سؤال ۷

برای هر یک از واژه‌های زیر، یک سؤال طرح کن و بنویس.

خوب گوش دادن:

زرگر:

شخصیت‌ها:

متضاد:

سؤال ۸

خودت را به جای «گوش یک انسان» قرار بده. در مورد خودت چهار یا پنج سطر بنویس.

نظر ولی:

ارزشیابی معلم	خیلی خوب	خوب	قابل قبول	نیاز به تلاش بیشتر
کلمات را با املای صحیح نوشته است.				
کلمات جمع را شناسایی کرده است.				
متن را بازنویسی کرده است.				
سؤال مناسب طرح کرده است.				
متن مناسب نوشته است.				
داستان مناسب با تصویر نوشته است.				
از علائم نگارشی به درستی استفاده کرده است.				

ای خدای مهربان! ما را توانی بیخش تا در راه شناخت تو و شناخت خود، بخوانیم تا بدانیم، بدانیم تابانیم و بدانیم تا همچون تو، بیافرینیم.

www.mamplus.com

معنی لغات زیر را بنویسید.

بازرگان:	پاداش:	محافظة:	کاهلی:	تهیدست:
فضیلت:	شعله ور:	مودی:	حوادث:	جایگاه:
اندوختن:	خصلت:	غفلت ورزیدن:	خشند:	
فروغ:	پروردن:	هلاک:		

۱- هر جفت واژه در یک جمله به کار ببر.

- ✦ جایگاه و مقام: .....
- ✦ مراقبت و محافظت: .....
- ✦ هنر و فضیلت: .....
- ✦ دانش و فهم: .....

۲- واژه‌ی مناسب را انتخاب کن و در جمله بنویس.

- ✦ انسان به سبب عقل و هنر..... در میان مردم، شناخته می شود. (خویش - خویش)
- ✦ بازرگان ..... فرزندانش، چند خصلت را در زندگی خود به کار گیرند. (می خاست - می خواست)
- ✦ او در زمان ..... خود، زندگی خوب و آرامی داشت. (حیات - حیاط)
- ✦ پدر به فرزندان گفت: «هرگز خود را پیش دیگران ..... نکنید.» (خار - خوار)

۳- جاهای خالی را با یکی از حروف ربط «هم، نیز» کامل کن.

- ✦ احمد دلش می خواست باز ..... ستاره ها را تماشا کند.
- ✦ او گفت: «چه هوای دلپذیری! » محمد ..... تأیید کرد.
- ✦ شما می توانید کمک کنید و مرا ..... با خودتان ببرید.
- ✦ کلاغ باز..... با تعجب گفت: «چرا باید این کار را بکنم؟»

۴- معنی عبارت (بزرگی به عقل است نه به سال) را بنویس.

.....

۵- جاهای خالی را مانند نمونه کامل کن

آب در زمین فرو رفت	رفت	فرو
.....	نشست	
.....	خورد	
.....	گشت	باز
.....	آمد	
.....	گفت	

www.mamplus.com

۶- جدول را مانند نمونه کامل کن.

مقصد	خشنود	حوادث	غفلت	خصلت	محافظت
مقص	.....	.....	.....	.....	.....
مق	.....	.....	.....	.....	.....
م	.....	.....	.....	.....	.....

۷- در نوشته ی زیر بعضی از حروف پاک شده است، آن ها را بنویس.

ای فرزندان ، هر که در این چند خ... لت کاهلی بور... د، به مق... د نرسد. هر کس از کار و..... لاش روی بگرداند، نه ا..... بآساید ... خود را تواند فرا... م کند و نه می تواند از دیگران مرا..... بت نماید. اگر مالی به دست آورد و در نگ... داری آن ..... فلت ورزد ، زود ت..... یدست شود.

۸- نوشته ی زیر را در یک بند، به زبان ساده بنویس.

دزدی به خانه ی پارسایی در آمد، چندان که جست، چیزی نیافت. دل تنگ شد. پارسا خبر شد. گلیمی که بر آن خفته بود، در راه دزد انداخت تا محروم نشود.

.....

.....

.....

درس چهارم

تمرین

www.mamplus.com

۱) ارکان تشبیه را در عبارت ها و ابیات زیر مشخص کنید؟

- هر که در اندوختن مال دنیا فقط برای خود تلاش کند ، در ردیف چارپایان است چون سگِ گرسنه که به استخوانی شاد شود و به پاره ای نان خشنود گردد .

- اگر بی هنر و فضیلت باشید از شما دوری جویند چنان که موش ، اگرچه با مردم هم خانه است چون موزی است او را از خانه بیرون اندازند و در هلاک آن بکوشند .

- با دو پای کودکانه می دویدم همچو آهو .

۲) یک متن زیبا از کتاب داستان که این هفته خواندی انتخاب کن و سپس جمله هایی از آن را که (هم ، نیز) در آنها به کار رفته بنویس ؟

۳) معنی عبارت های زیر را بازنویسی کن ؟

- هر که در اندوختن مال دنیا فقط برای خود تلاش کند در ردیف چارپایان است .

- انسان ثروتمند و با هنر اگرچه گمنام باشد به سبب عقل و هنر خویش شناخته می شود .

- پس اگر بی هنر و فضیلت باشید از شما دوری جویند .

۴) واژه های زیر را بخوان و دسته بندی کن ؟

- * شُرُ باران * گریه ی کودک * قاه قاه خنده * صحبتِ مادر * آواز بلبل *
* قُل کتری * درسِ معلم * تلاوتِ قرآن * سرود ملی * نوار آموزشی *

گوش دادنی ها	شنیدنی ها